

УДК 004.738.5:341.31

DOI: 10.31733/15-03-2024/2/361-362

Софія КУЦЕВОЛ

курсант ННІ права та підготовки
фахівців для підрозділів
Національної поліції

Андрій ГРЕБЕНЮК

завідувач кафедри економічної
та інформаційної безпеки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат технічних наук, доцент

**ІНФОРМАЦІЙНА ВІЙНА МІЖ РОСІЄЮ ТА УКРАЇНОЮ:
ПОЛІТИКО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ ЗА 2014-2023 рр.**

У 2014 році Україна стала жертвою агресивних дій російської федерації. Спочатку відбулася анексія Криму, згодом розгорівся збройний конфлікт на території Донецької та Луганської областей. Як зазначає офіційний сайт Українського інституту національної пам'яті в історичному контексті війни, «приблизна кількість жертв бойових дій в Україні оцінюється в 30-35 тисяч, із яких понад 7 тисяч загинуло (цивільне населення та українські військові)» [1].

Майже 1,5 мільйона жителів сходу України були змушені залишити свої домівки. Було зруйновано інфраструктуру окупованих територій, 27% промислового потенціалу Донбасу незаконно викрадено росією.

Станом на ранок 24 лютого 2022 року президент росії путін заявив, що прийняв рішення про проведення «спеціальної військової операції» на території України. Після цього російські війська почали обстріли Києва, Харкова, Одеси, Маріуполя, Дніпра та багатьох інших міст. Війна тривала вісім років у «гібридному» стані, поки близько 0 4 години ранку 24 лютого 2022 року росія відкрито не напала на Україну. Ворожі війська щодня обстрілюють і знищують ключові об'єкти інфраструктури, здійснюють масові обстріли мирного населення з використанням артилерії, реактивних систем залпового вогню та балістичних ракет.

Однак не слід забувати й про війну, що ведеться проти України ще до початку всіх цих подій. З моменту проголошення незалежності України росією проти нашої держави ведеться інформаційна війна, але з 2014 року вона лише посилилася. Основним засобом інформаційної війни є пропагандистські методи російських ЗМІ, найвпливовішими серед яких є Інтернет-телебачення, Інтернет-радіо, Інтернет-газети, Інтернет-журнали та соціальні мережі, що масово поширюють дезінформацію та програмують свою аудиторію спотвореними повідомленнями з метою контролю над свідомістю громадян. Науковці М. Маркова та А. Марков наголошують на тому, що масштаби інформаційної війни, розгорнутої проти України, надзвичайно масові: «це найдивовижніший інформаційний бліцкриг, який коли-небудь відбувався в історії інформаційних війн» [2, с. 52].

Окрім цього, дослідники С. Денисюк та В. Корнієнко зазначають, що з початку агресії російської федерації «російська пропаганда набула форми геббельсівської пропаганди часів Другої світової війни і сьогодні в російській федерації пропаганда використовується на всіх рівнях суспільства [3, с. 95]. Уряд російської федерації не лише знищує Україну, але й фінансує цілий ряд видань за кордоном, що реалізують політику путіна та підривають авторитет України в очах світової спільноти загалом. Таким чином, Ю. Озюменко, який досліджує ЗМІ росії, зробив висновок про те, що рф використовує такі методи інформаційної війни:

- «дозоване інформування»;
- дезінформація в поєднанні з сильним викривленням подій;
- виклад припущень, особистих думок і вибраних, еорисних, пропагандистських фактів;
- спотворення інформації та подача її «без коментарів»;

- технологія «25-ий кадр», заборонена міжнародним законодавством;
- замовчування важливих подій.

На жаль, усі ці методи впливають на психіку людей і суспільства загалом таким чином, що люди вважають, що думки та переконання, нав'язані ЗМІ, є їхнім життєвим досвідом і власними висновками.

Контент-аналіз новин російської федерації проти України та інтернет-ресурсів дозволив підкреслити, що щоденні матеріали на порталах є агресивними та очевидно спотвореними. Журналісти дозволяють собі використовувати емоційно забарвлену лексику у своїх матеріалах про Україну, її владу, армію та активістів; заголовки в такому контенті не є винятком. Наразі наприклад на одному з російських сайтів розміщений заголовок «Чому нацизм відродився в Україні, а не в Німеччині», де зазначається: «Потрібно відверто визнати: з одного боку, вчасно не добили українських нацистів, а потім вибачили їх на угоду якимсь сьогохвилинним політичним віянням. З іншого боку – загралися у дружбу народів. Мовляв, не може один братній народ ненавидіти та винищувати інші братні народи. Отже, народ не може, а ось окремі його представники – цілком» [4].

Проаналізувавши заголовки з новин про події в Україні на російських сайтах, можна поділити їх на кілька так званих «пропагандистських груп». Особливо це помітно на новинних порталах «Правда.Ru» та «Московський комсомолец». Згідно з дослідженням, використовуються такі відомі методи пропаганди: навішування ярликів, апеляція до влади, демонізація ворога, спрощення фактів, побутовий наратив, емоційний резонанс, анонімний авторитет, гра в «приналежність» до російського народу, «загальна думка». Ці методи дають людям відчуття приналежності до «великої і могутньої» росії та її «братнього народу». У такий спосіб автори матеріалів нав'язують суспільству певні цінності, ідеї та програми.

1. До 5-річчя від початку збройної агресії Російської Федерації проти України. URL : <https://cutt.ly/DHwbsKQ> (дата звернення: 11.04.2022).

2. Маркова М. В., Марков А. Р. Інформаційно-психологічна війна як нова загроза здоров'ю населення України: реальність небезпеки та напрями протидії. Здоров'я України. Неврологія. Психіатрія. Психотерапія. 2016. № 1 (36). С. 51-53. URL : http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv.cgi?irbis_64.Psmno_2016. (дата звернення: 25.09.2023).

3. Денисюк С.Г., Корнієнко В.О. Імідж України у внутрішньо і геополітичних контекстах сучасності. Житомир-Київ-Краків: ФОП Євенок О. О., 2014. Вип. 4. С. 93-100. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Spur_2014_4_13. (дата звернення: 25.09.2023).

4. Почему нацизм возродился на Украине, а не в Германии. RGRU. URL : <https://rg.ru/2022/04/06/pochemu-nacizm-vozdodilsia-na-ukraine-a-ne-v-germanii.html> (дата звернення: 25.09.2023).

УДК 004.738.5:351.862.4

DOI: 10.31733/15-03-2024/2/362-364

Владислав МІЛЕНІН
курсант ННІ права та підготовки
фахівців для підрозділів
Національної поліції

Сергій ПЕТРЕНКО
старший викладач кафедри
спеціальної фізичної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПРІОРИТЕТИ ЗАБЕСПЕЧЕННЯ КІБЕРБЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

У сучасному цифровому світі кібербезпека стає однією з найбільш актуальних і складних проблем для країн у всьому світі, включаючи Україну. Щодня збільшується кількість кіберзагроз і кібератак, спрямованих на урядові установи, підприємства та громадянське суспільство. У зв'язку з цим забезпечення кібербезпеки стає пріоритетною